

Na osnovu člana 16. stav 4. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona-Prečišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10), a u vezi sa članom 17. Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 102/13, 9/14, 13/14 i 8/15), na prijedlog Ministarstva finansija, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 22. sjednici, održanoj dana 17.08.2015. godine, d o n o s i

ZAKLJUČAK

I.

Donose se Smjernice ekonomske i fiskalne politike Zeničko-dobojskog kantona za 2016. godinu i čine sastavni dio ovog zaključka.

II.

Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 02-_____/15.
Datum, 17.08.2015. godine
Zenica

PREMIJER

Miralem Galijašević

DOSTAVLJENO:

1x Ministarstvo finansija,
1x Svim ministarstvima i drugim tijelima kantonalne uprave,
1x a/a.

**Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON**

**SMJERNICE EKONOMSKE I FISKALNE POLITIKE
ZA 2016. GODINU**

Zenica, juli 2015. godine

DIO PRVI - UVOD

Prvi korak u procesu pripreme Budžeta Zeničko-dobojskog kantona za 2016. godinu, a skladu sa Zakonom o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“ broj: 102/13, 9/14, 13/14 i 8/15), predstavlja dokument Smjernice ekonomske i fiskalne politike, koji ima za cilj preliminarnu projekciju prihoda i rashoda za pripremu budžeta fiskalne 2016. godine.

Kako su u toku paralelni procesi u usvajanju Dokumenta okvirnog Budžeta Zeničko-dobojskog kantona za period 2016.-2018. godine (DOB), pri izradi Smjernica korištene su srednjoročne projekcije, te godišnje procjene prihoda i rashoda.

Ovaj dokument ima za cilj da poboljša koordinaciju između Vlade Zeničko-dobojskog kantona, općina, grada i izvanbudžetskih fondova, na pripremi Budžeta za 2016. godinu, kao i da osigura okvir planiranja rashoda.

Smjernice pokrivaju slijedeće oblasti:

- makroekonomske pretpostavke i prognoze,
- politika prihoda,
- politika rashoda.

Dokumentacionu osnovu za izradu Smjernica ekonomske i fiskalne politike Zeničko-dobojskog kantona za 2016. godinu predstavljaju Makroekonomske projekcije za 2016.-2018. godine koje je izradila Direkcija za ekonomsko planiranje pri Vijeću Ministara Bosne i Hercegovine i preliminarne projekcije prihoda dostavljene od strane Federalnog ministarstva finansija.

DIO DRUGI – MAKROEKONOMSKE PRETPOSTAVKE I PROGNOZE

POGLAVLJE I. SREDNJOROČNE MAKROEKONOMSKE PRETPOSTAVKE I PROGNOZE

Makroekonomski pokazatelji na nivou Bosne i Hercegovine dati su u slijedećem pregledu:

Tabela 1. Makroekonomski pokazatelji za period 2016.-2018. godina

mil. KM

Pokazatelj	Zvanični podaci	Projekcije				
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Nominalni BDP u mil KM	28.027	28.195	29.146	30.465	32.188	34.182
Nominalni rast u %	2,6%	0,6%	3,4%	4,5%	5,7%	6,2%
BDP deflator (prethodna godina = 100)	101,9	100,0	100,7	101,3	102,0	101,7
Realni BDP u mil KM	27.501	28.198	28.930	30.078	31.565	33.607
Realni rast u %	0,7%	0,6%	2,6%	3,2%	3,6%	4,4%
Inflacija mjer.indeks. potroš.cijena u %	-0,1%	-0,7%	1,0%	0,9%	1,2%	1,5%
Potrošnja u mil KM	28.815	29.126	29.736	30.530	31.610	32.738
Vladina potrošnja u mil KM	5.986	6.106	6.216	6.340	6.530	6.726
Privatna potrošnja u mil KM	22.829	23.020	23.520	24.190	25.080	26.012
Investicije u mil KM	4.703	5.256	5.787	6.436	7.158	7.989
Vladine investicije u mil KM	1.041	1.302	1.497	1.721	2.014	2.357
Privatne investicije u mil KM	3.662	3.954	4.291	4.741	5.144	5.633
Nacionalna bruto štednja u % BDP-a	11,50%	11,60%	12,90%	13,70%	14,40%	15,50%
Bilanca tekućeg računa u mil KM	-1.548	-2.087	-2.184	-2.330	-2.448	-2.719
Bilanca tekućeg računa u % BDP-a	-5,50%	-7,40%	-7,50%	-7,60%	-7,60%	-8,00%
Nominalni rast uvoza u %	-1,80%	7,20%	6,20%	4,60%	4,50%	5,20%
Nominalni rast izvoza u %	5,80%	2,90%	7,90%	7,60%	7,90%	8,00%

Izvor podataka: Direkcija za ekonomsko planiranje, mart 2015. godine

Prema podacima i projekcijama Direkcije za ekonomsko planiranje i Federalnog ministarstva finansija, koje su date u prethodnoj tabeli može se vidjeti da se između 2013. i 2014. godine u Federaciji BiH desio pad realnog BDP-a od 0,1% (sa 0,7% na 0,6%), dok se u narednim godinama očekuje rast, od 2,6% u 2015. godini do 4,4% u 2018. godini.

Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u 2013. godini doživjela je pad od -0,1%, u 2014. godini bilježi pad od -0,7%, a projicirano je da u 2015. godini bude 1,0 %, dok bi projekcije u naredne tri godine trebale zabilježiti blagi rast između 0,9% i 1,5%.

Nacionalna bruto štednja u odnosu na BDP od 2013. do 2014. godine bilježi rast od oko 0,1% godišnje, projekcija za 2015. godinu je 12,9%, dok se nakon toga planira rast za svaku narednu godinu, koji bi u 2018. godini dostigao 15,5%.

Makroekonomski pokazatelji za 2015. godinu dovode do prognoze da će doći do postepenog jačanja ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini za 2,6% 2015. godine, te 3,2% 2016. godine. Postepeno normaliziranje situacije i vraćanje ekonomije na uzlazni trend upućuje da bi ovaj rast trebao biti nošen prije svega domaćom tražnjom uz skroman negativan doprinos vanjskotrgovinskog deficita. Ovo u velikoj mjeri odgovara strukturi rasta u predkriznom razdoblju.

Nakon rasta nominalnog BDP od 2,6%, kao i realnog BDP od 0,7%, u 2013. godini, nominalni BDP za 2014. godinu iznosio je 18,1 milijardi KM sa nominalni rastom od 0,6%, dok je realni BDP za 2014. godinu također iznosio 18,1 milijardi KM s realnim rastom od svega 0,6%. Prema projekcijama za 2015. i 2016. godinu nominalni BDP bi trebao imati intenzivniji rast od 3,4%, odnosno 4,5%, dok bi rast realnog BDP iznosio 2,6% u 2015. godini i 3,2% u 2016. godini. Kako nominalni, tako i realni BDP svoj rast bi nastavili i u narednom periodu, što bi rezultiralo stopom od 6,2% nominalnog rasta, odnosno stopom od 4,4% realnog rasta u 2018. godini.

Izlazak Euro zone iz recesije nakon dvije godine negativnog rasta, smanjenje svjetskih cijena, deflacija, poplave u drugom tromjesečju su bili među najznačajnijim faktorima ekonomskog rasta u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2014. godini. Iako je ekonomski rast u okruženju bio dosta skroman sa stopom od svega 0,8% na razini Euro zone, to je ipak bilo poboljšanje u odnosu na pad od 0,5% iz 2013. godine.

U razdoblju 2015. – 2016. godine se očekuje nastavak postepenog poboljšanja eksternog okruženja i jačanje ekonomskog rasta u Federaciji Bosne i Hercegovine. Očekivano jačanje ekonomskog rasta i zaposlenosti u okruženju bi trebalo osigurati značajan rast ne samo izvoza, nego i domaće tražnje koja se u značajnoj mjeri finansira inozemnim prilivima. Pored postepenog poboljšanja eksternog okruženja, projekcije ekonomskog rasta Bosne i Hercegovine za 2015, – 2016. godinu podrazumijevaju odsustvo elementarnih nepogoda (suša i poplava), normalnu hidrološku situaciju u hidroelektranama i uobičajenu razinu remonta u elektroenergetskom sistemu. Također, očekivana stabilizacija svjetskih cijena bi trebala zaustaviti deflaciju u 2015. godini koja je u prethodnom periodu predstavljala ozbiljnu prijetnju za ekonomski rast Bosne i Hercegovine. Povratak inflacije se očekuje 2016. godine i narednih godina. Spomenuti faktori i pretpostavke bi trebali dovesti do postepenog jačanja ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini u 2015. godini na stopu od 2,6%, te 3,2% 2016. godine.

U razdoblju 2017. – 2018. godina se očekuje daljnje postepeno jačanje ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini i to prvenstveno kao posljedica sve povoljnijeg eksternog okruženja. Tako je za 2017. godinu projiciran rast od 3,6%, nakon čega slijedi daljnje ubrzavanje na 4,4% 2018. godine.

Glavni rizici za ostvarenje ovih projekcija su vezani za (ne)ostvarivanje pretpostavki iz vanjskog sektora vezano za ekonomski rast u okruženju, kretanje svjetskih cijena, vremenske prilike i slično.

A. Industrijska proizvodnja

U prethodnih nekoliko godina kretanje industrijske proizvodnje u Federaciji Bosne i Hercegovine određeno je uzajamnim djelovanjem niza unutarnjih i vanjskih faktora.

Promjene domaće tražnje bile su manje značajne i odražavale su se ponajviše kroz energetske sektor, rudarstvo i veoma mali dio prerađivačke industrije, dok su dešavanja na izvoznim tržištima imala primarnu ulogu i praktično u potpunosti određivala kretanje industrijske proizvodnje u Federaciji BiH.

Naime, industrijska proizvodnja u Bosni i Hercegovini se suočila s nezapamćenom prirodnom katastrofom i poplavama tokom maja 2014. godine, što je u velikoj mjeri odredilo nivo proizvodnje na kraju godine. Pored domaćih izazova, industrija je tokom 2014. godine bila izložena dosta stagnantnoj poslovnoj aktivnosti u neposrednom međunarodnom ekonomskom okruženju koju su karakterisale slaba izvozna tražnja i pad svjetskih cijena roba. Sve ovo se svakako reflektovalo i na entitete.

Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku za 2014. godinu podaci o industrijskoj proizvodnji govore da je industrijska proizvodnja u 2014. godini imala rast od 0,1% u odnosu na 2013. godinu. Važno je istaći da je ova neznatna stopa rasta industrijske proizvodnje posljedica gore spomenutih prirodnih nepogoda i vremenskih neprilika.

Posljednje raspoložive projekcije DG ECFIN-a za 2015. godinu nagovještavaju djelimično poboljšanje ekonomskih aktivnosti i blago jačanje ekonomskog rasta u zemljama EU od 1,7% u odnosu na prethodnu godinu.¹ Određeni kratkoročni pokazatelji ukazuju da je poslovna aktivnost u EU na nešto višem nivou u odnosu na prethodnu godinu, pa je tako industrijska proizvodnja u EU u odnosu na januar prethodne godine povećana za 1,5%.

Sva ova dešavanja u međunarodnom ekonomskom okruženju trebala bi imati pozitivne implikacije na regiju, a u konačnici i na Bosnu i Hercegovinu, pa se tokom 2015. godine očekuje postepeni oporavak industrijske proizvodnje. Prema projekcijama Direkcije za ekonomsko planiranje, očekuje se godišnji rast industrijske proizvodnje od oko 4,8%.

Tokom 2015. godine očekuje se da bi energetske sektor, koji ima veoma važnu ulogu u ukupnoj industrijskoj proizvodnji, kao i sektor za proizvodnju električne energije te proizvodnju derivata nafte trebali ostvariti povećanje proizvodnje preko 5% što će dodatno poboljšati nivo ukupne industrijske proizvodnje.

S obzirom da se potpuni oporavak većine industrija u EU očekuje u razdoblju 2016. – 2018. godine, izvjesno je očekivati da će ova dešavanja omogućiti i potpuni oporavak industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini.

B. Tržište rada

Broj radnika u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2014. godini, u odnosu na prethodnu, uvećao se za 1,36%, broj zaposlenih se također povećao za 1,95%, dok se u isto vrijeme broj nezaposlenih lica povećao za 0,7%, što se odnosi uglavnom na privatni sektor.

Ukupan broj zaposlenih prema kadrovskoj evidenciji u martu 2015. godine na području Federacije Bosne i Hercegovine je 446304 lica, što predstavlja povećanje broja zaposlenih za 0,1% u odnosu na februar 2015. godine. U uporedbi s godišnjim prosjekom broja zaposlenih u 2014. godini na području Federacije Bosne i Hercegovine došlo je do povećanja broja zaposlenih za 0,6%. Krajem marta 2015. godine u Federaciji Bosne i Hercegovine na evidencijama službi za zapošljavanje bilo je 391663 nezaposlenih lica, što predstavlja smanjenje za 2124 osobe ili 0,5% u odnosu na mart 2015. godine.

Javni sektor nije zabilježio značajnije promjene broja zaposlenih u 2014. godini. Razlog tome leži u činjenici da su još uvijek na snazi budžetske restrikcije za novo zapošljavanje. To znači da bi broj zaposlenih u javnom sektoru Federacije Bosne i Hercegovine u 2015. godini mogao ostati na istom nivou kao prethodne godine.

¹ European Commission, Directorate – General for Economic and Financial Affairs, „European Economic Forecast“, 2015

U skladu sa ekonomskim dešavanjima u 2015. godini, plaće ne bi trebale imati značajniju stopu rasta.

U odnosu na 2013. godinu prosječna neto i bruto plaća ostvarile su pad od 0,2% i iznose 833 KM, odnosno 1.272 KM.

Prosječna mjesečna isplaćena neto plaća po zaposlenom za mart 2015. godine u Federaciji Bosne i Hercegovine iznosi 834 KM. Tokom marta 2015. godine došlo je do povećanja prosječne mjesečne isplaćene neto plaće za 2,3% u odnosu na februar 2015. godine.

U periodu I – III 2015. godine prosječna mjesečna isplaćena neto plaća iznosi 828 KM. U odnosu na isti period prethodne godine došlo je do smanjenja prosječne mjesečne isplaćene neto plaće za 0,7%. Prosječna mjesečna isplaćena bruto plaća po zaposlenom za mart 2015. godine u Federaciji Bosne i Hercegovine iznosi 1.274 KM.

C. Cijene

U Federaciji Bosne i Hercegovine u 2014. godini zabilježena je deflacija od 0,7% Smanjenje opšteg nivoa cijena je većinski determinisano eksternim faktorima poput svjetskih cijena nafte i hrane, dok su domaći faktori imali nešto manji uticaj. Cijene u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2014. godini su najviše smanjene u segmentima hrane i bezalkoholnih pića, odjeće i obuće, te prijevoza. Jedini segment sa značajnim rastom cijena je alkohol i duhan, zbog povećanja akcize na cigarete i duhan u 2014. godini.

Uzimajući u obzir projekcije Europske komisije koje se odnose na cijene nafte i hrane na svjetskom tržištu, te projekcije MMF-a koje se odnose na cijene plina, realno je očekivati blagu stopu inflacije u zemljama EU koja bi trebala iznositi 0,2%. Također, u tekućoj godini se ne očekuje značajan rast opšteg nivoa cijena u Federaciji Bosne i Hercegovine, uzimajući u obzir promjene cijena energenata i hrane na svjetskom tržištu.

U godinama koje slijede očekuje se stabilan i umjeren rast cijena hrane, nafte i plina, te se pretpostavlja da bi se inflacija u Federaciji Bosne i Hercegovine kretala od 1% u 2016. godini, pa 1,3% u 2017. godini i 1,5% u 2018. godini.

POGLAVLJE II. SREDNJOROČNA FISKALNA PROGNOZA

Indirektni porezi

Već sam način strukturiranja i vođenje Jedinog računa na koji se uplaćuju svi prihodi od indirektnih poreza u Bosni i Hercegovini, kao i način raspodjele prihoda od indirektnih poreza između entiteta, koji se temelji na udjelu u ovim prihodima saglasno u udjelu u krajnjoj potrošnji po osnovu prijava za PDV za koje se nema pravo na povrat, ali tek nakon što se iz ukupno naplaćenih prihoda isključe minimalne rezerve koje služe da se izmire sve obaveze koje se odnose na indirektno poreze i iznos koji se prenosi državnom budžetu, a koji se zasniva na iznosu državnog budžeta za tekuću godinu, a potom i 3,55%, ali ne manje od 124 mil. KM Distriktu Brčko BiH, ukazuje na cijeli niz elemenata od kojih ovisi koliko će prihoda po osnovu indirektnih poreza uopšte pripasti korisnicima u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Budući da ove podatke dostavlja tijelo zaduženo ne samo za izradu projekcije prihoda na Jedinom računu, već i tijelo koje zvanično predlaže projekciju prihoda na Jedinom računu, a to je Odjeljenje za makroekonomsku analizu Uprave za indirektno oporezivanje, koje između ostalog izrađuje srednjoročne projekcije prihoda od indirektnih poreza, kao i godišnje projekcije prihoda od indirektnih poreza, te Fiskalno vijeće, koje je kao međuvladino tijelo, između ostalog, zaduženo za usvajanje Prijedloga dokumenta

„Globalni okvir fiskalne bilanse i politika u Bosni i Hercegovini“, koji sadrži parametre koji se odnose na:

- prijedlog fiskalnih ciljeva budžeta institucija Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko Distrikta, kao i
- prijedlog makroekonomske projekcije i projekcije ukupnih indirektnih poreza i njihove raspodjele za naredni srednjoročni period. Kod izrade projekcije prihoda svih korisnika tih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine za 2015. godinu, potrebno je poći od navedenih podataka uz primjenu metodologije raspodjele u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Važno je istaknuti da upravo indirektni porezi imaju najveći udio u ukupnim prihodima svih nivoa vlasti i zbog toga su i najznačajniji prihod.

Revidirane projekcije prihoda od indirektnih poreza za period od 2015. do 2018. godine bazirane su na sljedećim postavkama:

- Prognozama makroekonomskih pokazatelja Direkcije za ekonomsko planiranje (DEP) za spomenuti period, mart 2015;
- Usvojenog Globalnog okvira fiskalne bilanse i politika u Bosni i Hercegovini za period 2016. – 2018. godine na osnovu kojeg je utvrđen iznos sredstava koji će se izdvajati s računa Uprave za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine za 2016. godinu u iznosu od 750,0 mil. KM, te isti iznos i u 2017. i 2018. godini.
- Nastavku harmonizacije akciza na cigarete sa standardima EU i usklađivanju akciza na rezani duhan s rastom akciza na cigarete;
- Efektima primjene Sporazuma o slobodnoj trgovini između BiH i EFTA;
- Tekućim trendovima u naplati prihoda od indirektnih poreza.

Tabela 2. Preliminarne projekcije ukupnih prihoda na nivou BiH u KM (u mil. KM)

Vrsta prihoda (neto)	u mil. KM						Projektovana stopa rasta			
	Izvršenje	Projekcija					2015.	2016.	2017.	2018.
		2014.	2015.	2016.	2017.					
PDV	3.207,80	3.268,10	3.348,20	3.457,00	3.570,10		1,90%	2,50%	3,20%	3,30%
Akcize	1.307,50	1.381,10	1.432,10	1.490,40	1.550,60		5,60%	3,70%	4,10%	4,00%
Carine	235,4	252,7	264,3	276,2	290,6		7,40%	4,60%	4,50%	5,20%
Putarina	294,3	303,9	313,6	324,9	339,2		3,30%	3,20%	3,60%	4,40%
Ostalo	24	24	24	24,2	24,4		0,00%	0,00%	0,80%	0,80%
UKUPNO	5.069,00	5.229,80	5.382,20	5.572,70	5.774,90		3,20%	2,90%	3,50%	3,60%
Putarina (0,10 KM/l)	-117,7	-121,6	-125,5	-130	-135,7		3,30%	3,20%	3,60%	4,40%
SREDSTVA ZA RASPODJELU	4.951,30	5.108,20	5.256,70	5.442,80	5.639,20		3,20%	2,90%	3,50%	3,60%

POGLAVLJE III. POLITIKA PRIHODA I RASHODA ZA ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON

Raspodjela prihoda od indirektnih poreza sa Jedinственог računa za 2016. godinu za Zeničko-dobojski kanton očekuje se u iznosu od 175,5 miliona KM (uključujući Kantonalnu direkciju za ceste).

Porez na dobit preduzeća, izuzev banaka i drugih finansijskih organizacija, predstavlja u cijelosti prihod Kantona. Uzimajući u obzir sve dostupne indikatore koji se odnose na projicirani rast bruto društvenog proizvoda, može se očekivati da će se po osnovu poreza na dobit u 2016. godini ostvariti 13,8 miliona KM.

Projekcije prihoda od poreza na dohodak za 2016. godinu na nivou kantona, uključujući zaostale obaveze po osnovu poreza na plaće iznose 23,4 miliona KM.

Ukupni poreski i neporeski prihodi i primici bez kreditnog zaduženja koji bi trebali biti na raspolaganju u Budžetu Zeničko-dobojskog kantona u 2016. godini, projicirani su u iznosu od 250,5 miliona KM.

U tabeli 3. navedene su projekcije prihoda za Budžet Zeničko-dobojskog kantona za period 2016.-2018. godine u ukupnom iznosu (budžetska sredstava i prihodi od sopstvene djelatnosti i namjenska sredstava).

Obzirom da u momentu izrade ovog dokumenta nisu poznati parametri po kojima će se Zeničko-dobojski kanton zadužiti u 2015. godini, tabela rashoda je data bez otplatnog plana.

Tabela 3. Prihodi Budžeta Zeničko-dobojskog kantona za period 2016.-2018. godine

	Prihodi	Ostvareno	Plan	Projekcije		
		2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
I	POREZI	203,5	211,1	213,7	213,7	224,6
1	Indirektni porezi sa Jedinственог računa	168,0	173,9	175,0	173,7	183,3
2	Porez na dohodak	21,0	23,7	23,4	24,3	25,3
3	Porez na dobit	13,5	12,0	13,8	14,1	14,4
4	Porezi građana	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5	Ostali porezi	1,0	1,5	1,5	1,6	1,6
II	NAKNADE I TAKSE	18,7	18,3	18,8	19,5	20,0
1	Naknade i takse	18,7	18,3	18,8	19,5	20,0
III	NOVČANE KAZNE	4,0	4,3	4,4	4,5	4,6
1	Novčane kazne	3,9	4,0	4,1	4,2	4,3
2	Ostali prihodi	0,1	0,3	0,3	0,3	0,3
IV	OSTALI NEPORESKI PRIHODI	8,5	8,2	8,4	8,7	9,0
	Ostali neporeski prihodi	8,5	8,2	8,4	8,7	9,0
V	FINANSIRANJE I TRANSFERI	7,1	5,1	5,2	5,4	5,6
1	Transferi	7,1	5,1	5,2	5,4	5,6
2	Finansiranje i privatizacija, prodaja imovine	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
VI	KAPITALNI PRIMICI	10,7	28,5	0,0	0,0	0,0
	UKUPNO	252,5	275,5	250,5	251,8	263,8

Tabela 4. Projicirani ukupni troškovi Budžeta Zeničko-dobojskog kantona za 2016.-2018. godine.

Rashodi	Ostvareno	Plan	Projekcije		
	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
UKUPNO PLAĆE	162,6	163,3	161,8	161,8	163,3
Bruto plaće i doprinosi	140,2	140,8	140,8	140,8	140,8
Naknade troškova zaposlenih	22,4	22,5	21,0	21,0	22,5
MATERIJALNI TROŠKOVI	35,7	34,9	30,0	30,5	33,3
TEKUĆI TRANSFERI	58,9	60,8	45,3	46,0	56,6
Subvencije	7,4	8,4	5,0	5,0	7,5
Transferi pojedincima	36,1	38,8	30,3	30,5	34,0
Transferi drugim nivoima vlasti	12,8	10,3	7,0	7,5	10,5
Ostali tekući transferi	2,6	3,3	3,0	3,0	4,6
Kapitalni grantovi	2,3	2,9	2,3	2,3	2,3
Otplate kamate	0,3	0,7	0,7	0,6	0,3
Nabavka stalnih sredstava	7,2	7,6	3,0	3,0	5,0
Otplata duga	1,4	5,2	7,4	7,6	3,0
Pozajmice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostalo	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
UKUPNO	268,4	275,5	250,5	251,8	263,8

POGLAVLJE IV. RIZICI PO PROJEKCIJE PRIHODA

S obzirom na osnovne postavke projekcija indirektnih poreza i ukupnih ekonomskih uslova u Bosni i Hercegovini i u svijetu, ostvarenje projiciranih nivoa prihoda od indirektnih poreza u periodu od 2015. – 2018. godine podložno je sljedećim rizicima:

- Projekcije prihoda od indirektnih poreza usko su vezane za projekcije makroekonomskih pokazatelja Direkcije za ekonomsko planiranje. Svako odstupanje ovih parametara od projiciranih vrijednosti predstavlja rizik za projekcije prihoda;
- Slabiji ekonomski oporavak glavnih izvoznih partnera Bosne i Hercegovine (EU, zemlje CEFTA) povećava nivo rizika za ostvarenje makroekonomskih projekcija, a time i projekcija prihoda od indirektnih poreza u cjelini;
- Sporija sanacija šteta od poplava i slabiji priliv finansijske pomoći u odnosu na očekivanja Direkcije za ekonomsko planiranje, mogu usporiti oporavak pogođenih područja i revitalizaciju poljoprivredne i industrijske proizvodnje, umanjiti očekivani rast potrošnje i ekonomije i ugroziti izvršenje projekcija naplate prihoda;
- Investicije vezane za međunarodne projekte dovode do povećanja povrata PDV-a, dok korištenje projekata finansiranih iz IPA fondova u konačnici rezultira oslobađanjem PDV-a. Veći porast međunarodnih projekata od očekivanog i ponovno uključivanje Bosne i Hercegovine u IPA program, koji predviđa mnogo veća izdvajanja za Bosnu i Hercegovinu nego što je bilo do sada, može u narednim godinama dovesti do manjeg izvršenja prihoda od PDV-a u odnosu na projicirani;
- Očekivani efekti primjene izmjena Zakona o akcizama u području oporezivanja duhana mogu biti umanjeni ili neutralizirani neefikasnim političkim i operativnim mjerama usmjerenim na suzbijanje porezne evazije, nelegalnog uvoza duhana i nelegalne proizvodnje i prodaje cigareta i rezanog duhana;

- Eventualne izmjene politika u području indirektnih poreza, npr. u smislu diferenciranih stopa PDV-a i akciza (pivo) ili povećanja putarine koje bi dovelo do rasta jaza u oporezivanju supstituta (dizel i lož-ulje), pored fiskalnih gubitaka i makroekonomskih implikacija u smislu distorzija na tržištu, mogu destabilizirati postojeći sistem PDV-a i naplatu prihoda, umanjiti efikasnost rada Uprave za indirektno oporezivanje, opteretiti poslovne subjekte i značajno povećati rizik od prijevara.

POGLAVLJE V. SMJERNICE

- ❖ Neophodno je nastaviti mjere štednje. Odnos ostvarenja prihoda i rashoda iz kojeg proizilazi otežana likvidnost i budžetski deficit, zahtijevaju kontrolu efikasnosti troškova i njihovo smanjivanje, te stalni angažman kako se akumulirana dugovanja ne bi povećavala. Ovim načelima treba prilagoditi planiranje i treba ih primjenjivati u realizaciji Budžeta;
- ❖ Nastaviti politiku veće efikasnosti budžetskih korisnika u pogledu racionalnog upravljanja resursima;
- ❖ Konstantno provoditi aktivnosti na usklađivanju budžetske potrošnje i ostvarenih prihoda što podrazumijeva:
 1. Ograničavanje rasta zapošljavanja i troškova plaća i naknada.
 2. Ograničavanje rasta i veća kontrola utroška sredstava za materijal i usluge.
 3. Restriktivno planiranje i veća kontrola tekućih i kapitalnih transfera.
 4. Realno planiranje nabavke stalnih sredstava.
- ❖ Inicirati kod nadležnih institucija provođenje aktivnosti od strane kontrolnih organa ka efikasnijoj kontroli i naplati javnih prihoda;
- ❖ Nastaviti aktivnosti na izmjenama Zakona o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine u cilju pravednije raspodjele javnih prihoda u korist Zeničko-dobojskog kantona;
- ❖ Izvršiti analizu propisa Zeničko-dobojskog kantona koji zahtijevaju izdvajanja iz budžeta, odrediti se u pogledu prioriteta potrošnje, te pristupiti izmjenama istih u cilju smanjivanja izdvajanja iz budžeta;
- ❖ Kapitalni budžet i praćenje sredstava utrošenih za implementaciju projekata povezati kroz Program javnih investicija.

Broj: 02- -1/15.
Datum, 17.08.2015. godine
Zenica

PREMIJER

Miralem Galijašević

DOSTAVLJENO:

1x Ministarstvo finansija,
1x Svim ministarstvima i drugim tijelima kantonalne uprave,
1x a/a.